

بررسی میزان فشار خون در کودکان دبستانی ۷-۱۱ ساله شهر تهران در سال ۱۳۸۱

دکتر آذر فلاح^۱، دکتر لطیف گچکار^۲، دکتر صلاح‌الدین فرجی^۳

خلاصه

سابقه و هدف: پر فشاری خون بالا در کودکان و بالغین به عنوان يك عامل خطر مهم در ایجاد بیماری‌های قلبی عروقی و کلیوی محسوب می‌شود. با توجه به عدم وجود نورموگرام طبیعی فشار خون در کودکان شهر تهران و به منظور تعیین وضعیت فشار خون در کودکان ۷-۱۱ ساله و همچنین تعیین همبستگی سن، جنس، قد و وزن با فشار خون، این تحقیق در پاییز سال ۱۳۸۱ انجام گرفت.

مواد و روش‌ها: این تحقیق به روش توصیفی مقطعی بر روی ۱۰۶۱ کودک دختر و پسر در پنج منطقه‌ی تهران (جنوب، شمال، غرب، شرق و مرکز) انجام شد. قد و وزن اندازه‌گیری و سپس فشار خون سیستولیک و دیاستولیک به روش استاندارد تعیین شد. سپس جدول صدک‌های ۵۰، ۷۵، ۹۰ و ۹۵ فشار خون تنظیم شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های کای دو و تی و برای آزمون‌های همبستگی از آزمون چوپرووف استفاده شد.

یافته‌ها: طبق نتایج به دست آمده فشار خون سیستولیک و دیاستولیک با افزایش قد و وزن افزایش می‌یابند. همچنین، در صدک ۹۰ و ۹۵

فشار خون سیستولیک در سن ۷ و ۸ سالگی در دختران و پسران برابر بوده و در سن ۹، ۱۰ و ۱۱ سالگی در دخترها بیشتر از پسرها می‌باشد. در صدک ۹۰ و ۹۵ فشار خون دیاستولیک در سن ۷، ۸ و ۹ سالگی در دختران و پسران برابر و در سن ۱۰ و ۱۱ سالگی دختران فشار خون دیاستولیک بالاتری نسبت به پسران دارند. همچنین در مقایسه با صدک فشار خون نرمال در کودکان آمریکایی دختران و پسران تهرانی، فشار خون سیستولیک و دیاستولیک پایین‌تری دارند.

نتیجه‌گیری و توصیه‌ها: نتایج نشان داد که بین نورموگرام فشار خون کودکان تهرانی نسبت به کودکان آمریکایی تفاوت وجود دارد، از این رو توصیه می‌شود در هر جامعه‌ای از نورموگرام استاندارد فشار خون خاص آن جمعیت استفاده شود. ادامه بررسی‌ها با تعداد نمونه بیشتر می‌بایست مورد توجه قرار گیرد.

واژگان کلیدی: فشار خون کودکان، صدک، دانش‌آموزان، پرفشاری خون

مقدمه

جامعه‌ی ما و مقایسه‌ی آن با استانداردهای موجود در جوامع غربی مشخص می‌شود (۹).

از آنجا که تحقیقات نسبتاً کمی در خصوص تعیین سطح طبیعی فشار خون کودکان در ایران انجام شده (۱۱،۱۰) در این تحقیق با مراجعه به مدارس ابتدایی شهر تهران در سال ۱۳۸۱ مقادیر فشار خون شریانی در ۱۰۶۱ دانش‌آموز دختر و پسر مورد بررسی قرار گرفته و همبستگی آن با عوامل دموگرافیک ارزیابی شده است.

فشار خون بالا يك عامل خطر مهم در ایجاد بیماری‌های قلبی عروقی، کلیوی و مغزی در کودکان و بزرگسالان بوده و نقش اساسی در ابتلا و مرگ و میر ناشی از این بیماری‌ها دارد (۱). براساس توصیه‌های آکادمی طب اطفال آمریکا در سال ۱۹۸۷، برای کشف زودهنگام موارد ابتلا به فشار خون سیستمیک، اندازه‌گیری فشار خون در کودکان دارای سن بیش از ۳ سال به طور سالیانه و در کودکان زیر ۳ سال که به دلیل بیماری به درمانگاه‌ها و مراکز بهداشتی مراجعه می‌کنند به عنوان

^۱ متخصص کودکان، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

^۲ متخصص عفونی، دانشیار بخش عفونی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

^۳ دستیار گروه کودکان، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

مواد و روش‌ها

این مطالعه توصیفی - مقطعی در پنج نقطه شهر تهران (شمال، جنوب، غرب، شرق و مرکز) روی ۱۰۶۱ دانش‌آموز دختر و پسر انجام شد. از هر منطقه دو مدرسه ابتدایی به عنوان خوشه و به طور تصادفی (یکی دخترانه و یکی پسرانه) انتخاب شدند و سپس در داخل خوشه‌ها،

بخشی از معاینه فیزیکی توصیه می‌شود (۲). از آنجایی که فشار خون می‌تواند در دوران کودکی و نوجوانی تحت تأثیر سن، جنس (۳)، وزن، قد (۴)، نژاد (۵)، تغذیه، منطقه جغرافیایی (۶)، مرحله‌ی تکامل جنسی (۷) و حتی میزان رشد (۸) در دوران جنینی قرار گیرد، در هر جامعه‌ای مقادیر مختلفی را به خود اختصاص داده و بنابراین لزوم تعیین سطح فشار خون استاندارد در